

Trauma bij mensen met een verstandelijke beperking | nov 2025

Diagnostiek, behandeling en begeleiding

 Donderdag 27 november 2025

Wegens succes herhaald!

Programma

 09:00 - Ontvangst met koffie, thee en uitreiking congresmap

 09:30 - Opening door de dagvoorzitter

Aafke Scharloo, orthopedagoog en zelfstandig gevestigd klinisch psycholoog met specialistische expertise in diagnostiek en behandeling na seksueel misbruik, mishandeling en trauma

 09:45 - Mijn hoofd is net een tornado

Aafke Scharloo, orthopedagoog en zelfstandig gevestigd klinisch psycholoog met specialistische expertise in diagnostiek en behandeling na seksueel misbruik, mishandeling en trauma

- > Wat is trauma?
- > Waarom is trauma een belangrijk onderwerp bij mensen met een verstandelijke beperking?
- > Hoe kom je erachter of jouw cliënten last hebben van traumatische ervaringen?
- > Wat doe je als je denkt dat jouw cliënten last hebben van trauma? Een brede aanpak!

 10:45 - Koffie- en theepauze

 11:00 - Stress, kwetsbaarheid en veerkracht

Matthijs Heijstek, orthopedagoog en gedragswetenschapper bij ZoZijn

- > Welke gevolgen heeft trauma bij mensen met een verstandelijke beperking?
- > Hoe ontwikkelt het stresssysteem zich bij mensen met een verstandelijke beperking? En hoe wordt deze beïnvloed?
- > Variatie in stressgevoeligheid bij mensen met een verstandelijke beperking: van kwetsbaarheid tot het ontwikkelen van veerkracht
- > Hoe kun je zorgdragen voor beschermende factoren in het leven van mensen met een verstandelijke beperking?

 12:00 - Leren van slachtoffers van seksueel misbruik

Lindsey Leijts, ervaringsdeskundigen bij de LFB

In gesprek met een ervaringsdeskundige en aan de hand van een drietal filmfragmenten, wordt er stil gestaan bij de hulpverlening na seksueel misbruik.

🕒 13:00 - Lunchpauze

🕒 Verdiepings sessies 14:00 - 16:15 uur

In de middag gaan de sprekers op interactieve wijze dieper in op de materie. Je kunt kiezen uit één van de onderstaande verdiepings sessies:

A - Helpen bij herstel - hoe kom je tot een traumasensitief ondersteuningsplan?

Carina van Kregten, psycholoog NIP, cognitief gedragstherapeut VGCT en EMDR-therapeut en **Aafke Scharloo**, orthopedagoog en zelfstandig gevestigd klinisch psycholoog met specialistische expertise in diagnostiek en behandeling na seksueel misbruik, mishandeling en trauma.

Tijdens deze verdiepings sessie zal de vraag centraal staan hoe je cliënten met een verstandelijke beperking de juiste hulp kunt bieden na een traumatische gebeurtenis. Er wordt stilgestaan bij wat traumasensitief werken precies is en hoe je dit als begeleider in het dagelijks leven kunt toepassen. Hoe kun je met de cliënten én het gezin/ hun omgeving werken aan het herstel? We gaan in op verschillende elementen van een traumasensitief ondersteuningsplan. Je ontwikkelt het plan samen met cliënten en de belangrijke anderen. We gaan onder andere in op "happiness planning", een methodiek van Karen Harvey, expert op het gebied van trauma bij mensen met een verstandelijke beperking. Je krijgt bij deze verdiepings sessie veel praktische handvatten, casuïstiek en oefeningen om meteen te kunnen toepassen in de dagelijkse praktijk.

B - Trauma en hechting

Truida de Raaf, gz-psycholoog en orthopedagoog

Hechtingsproblematiek komt veel voor bij mensen met een verstandelijke beperking. Dit geldt zowel voor de onveilige gehechtheid als voor de reactieve hechtingsstoornis (en sociaal contact stoornis volgens de DSM-V). Trauma en hechtingsproblematiek beïnvloeden de sociaal-emotionele ontwikkeling en spelen een rol bij gedragsproblemen. Vroeg kinderlijk trauma heeft invloed op het ontstaan van hechtingsproblematiek. Daarnaast zorgt deze hechtingsproblematiek ervoor dat de veerkracht van cliënten om traumatische ervaringen te verwerken kleiner wordt. Tijdens deze verdiepings sessie ga je dieper in op trauma en hechtingsproblematiek en krijgt u praktische handvatten om cliënten de juiste begeleiding te bieden.

C - Veiligheid en stressregulatie bij mensen met een verstandelijke beperking

Annemiek Grijpma, Orthopedagoog, GZ-Psycholoog en auteur "Maak veiligheid voelbaar"

Voor mensen met een verstandelijke beperking is het soms lastig om de wereld om zich heen te begrijpen. Het meemaken van een traumatische gebeurtenis gaat vaak gepaard met veel stress en negatieve emoties. Terwijl mensen met een verstandelijke beperking moeite kunnen hebben met het reguleren van hun stress, met onbegrepen gedrag als gevolg. Het leren omgaan met stress en andere negatieve emoties is essentieel voor het welzijn van jouw cliënt. Om stress en emoties te kunnen

reguleren is vertrouwen nodig. Veiligheid en vertrouwen kunnen voelen zowel voor jouw cliënt als voor jij als zorgprofessional. Tijdens deze verdiepingssessie ga je, aan de hand van de Polyvagaaltheorie van Stephen Porges, leren contact maken met jouw cliënt waarin jullie je allebei veilig voelen. De sessie is heel praktisch ingericht en je krijgt direct handvatten die toepasbaar zijn in het contact met jouw cliënt.

🕒 **16:15 - Einde programma**